

מה תרמה היהדות לעולם?

*תרומתם של היהודים לעולם ידועה. תפקידנו כיהודים הוא לספר לעולם
מה התורה חידשה ותרמה לאנושות כולה.*

תסתדרו בלי קוצב לב!?

ישנו סרטון ביוטיוב של איש-דת ממרוקו שתוקף את הערבים על כך שהם רוצים להחרים מוצרים שמיוצרים ומשווקים על-ידי יהודים. בדבריו הוא טוען: "אם תחרימו את כל מה שהומצא על ידי יהודים, אתם תלכו ערומים ורעבים".

הוא מנה בסרטון כמה דוגמאות של פריטים שהומצאו ע"י יהודים. למשל הג'ינס הומצא ע"י יהודי בשם ליואי שטראוס בשנת 1878. "האם תאמרו לילדים שלכם להפסיק ללבוש ג'ינס?"

הוא נקט בעוד דוגמה: "ליפסטיק", השפתון הזה הומצא ע"י יהודי בשם מרקוס לוי בשנת 1915. דוגמה נוספת: עט כדורי שהומצא בשנת 1938 ע"י יהודי. "למה אתם משתמשים בעטים הללו? הרי הוא שאל [?] אולי תחזרו לכתוב בנוצה כמו פעם!". ה"שלט רחוק" שכולם משתמשים בו הומצא ע"י יהודי בשם רוברט אדלר בשנת 1950. ועוד דוגמה מעולם הרפואה: קוצב לב זהו מכשיר שהומצא ע"י יהודי בשם פול זול בשנת 1952. "נראה אתכם מחזיקים מעמד בלי המכשיר הזה", הוא קרא והמשיך לפרט המצאות נוספות בתחומים שונים שכולם הומצאו ע"י יהודים.

לאחר מכן הוא מציין את העובדה שהיהודים זכו ב-184 פרסי נובל, למרות שהם בסך הכול שלוש-עשרה מיליון אנשים בעולם כולו. ואילו הערבים הם אחד נקודה ארבע ביליון אנשים, ורק תשעה מהם זכו בפרס נובל.

כאשר ערבי אומר את כל הדברים הללו, זה טוב ויפה. אבל כאשר יהודים מתגאים ומתפארים בחוכמתם ובחריצותם ושהם האחראים לכל חידושי

הטכנולוגיה, אני לא בטוח שזה מביא לאהבת יהודים. ייתכן מאד שזה גורם ליותר אנטישמיות וקנאה. עלינו לנהוג לפי דברי הנביא ירמיהו שנאמרים בסיומה של ההפטרה של פרשתנו פרשת צו "כה אמר ה' אל יתהלל חכם בחכמתו ואל יתהלל הגבור בגבורתו אל יתהלל עשיר בעשרו כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי כי אני ה'".

ייתכן שבמקום זה, אנחנו יכולים להדגיש נקודה אחרת בתרומה שלנו לאומות העולם, באופן שנוזכה ליותר הערכה מצד העולם כלפינו. צריכים להדגיש לא את התרומה של היהודים לעולם, אלא את תרומתה של היהדות לעולם. כלומר, איזה ערכים העניקה התורה לכל בני האנוש בעולמנו.

שבת ? יום מנוחה

במגילת אסתר מסופר שכאשר המן בא לאחשוורוש לשכנע אותו "להשמיד להרוג ולאבד, "אומרת הגמרא: "דמפקי לכולא בשה"י פה"י ? שבת היום פסח היום ואנו אסורים במלאכה" (מגילה יג, ב). הגמרא אומרת שהמן טען שתמיד יש ליהודים ימי מנוחה, הם טוענים שבת היום פסח היום וכו'. לכאורה, מה באמת רע באנשים שלא עובדים בשבת? הרי גם לדתות אחרות יש יום מנוחה, ובימינו יש בכלל יומיים של מנוחה, ומה הייתה אפוא טענתו של המן?

אלא מכאן רואים שבאותם ימים עדיין לא היה מקובל להקדיש יום למנוחה, ואפילו מאוחר יותר בתקופת יון ואחר כך בתקופת הרומאים, לא היה להם יום מנוחה בכלל. אדרבה, הם צחקו וזלזלו בעם היהודי שהם לא עובדים בשבת, וטענו שעם ישראל הוא עם עצלן ושיום מנוחה גורם לניוון וחוסר פרודוקטיביות. רק אחרי דורות רבים העולם הבין איזו מתנה נפלאה שנקראת שבת הביאה התורה לעולם שלנו.

שוויון זכויות לנשים

בואו נראה מה אנו מוצאים בתורה על שוויון זכויות לנשים.

אברהם אבינו: הפעם הראשונה שאנחנו קוראים בתורה על ויכוח בין בעל לאשה זה אצל אברהם אבינו. שרה בקשה מאברהם "גרש את האמה הזאת ואת בנה" וירע הדבר מאד בעיני אברהם". ואז הקב"ה מתערב בוויכוח ואומר "כל אשר תאמר לך שרה שמע בקולה" (בראשית כא, י-יב). הרי לנו שבוויכוח הראשון בין בעל ואשה בתורה הקב"ה מצדד עם האישה.

יצחק אבינו: בשידוך של יצחק ורבקה, בסוף המשפחה השאירה את ההחלטה האם להינשא ליצחק בידי רבקה, "נקרא לנערה ונשאלה את פיה" (בראשית כד, יז). רש"י מוסיף מיד: "מכאן שאין משיאין את האשה אלא מדעתה". עד היום ישנם עמים שבהם נוהגים להשיא את הבנות נגד רצונן. אבל התנ"ך כבר לפני כ-4,000 שנה קבע שאסור להשיא אישה נגד רצונה.

יעקב אבינו: כאשר הוא התגורר בבית לבן, הקב"ה התגלה אליו ואמר לו: "שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך ואהיה עמך". הקב"ה בעצמו מצווה על יעקב לחזור לארץ ישראל. אבל לפני שהוא עושה צעד כלשהו, הוא שולח לקרוא לרחל ולאה ומספר להם שה' ציווה עליו לחזור לארץ ישראל. רק אחרי שהוא קיבל את הסכמתן "כל אשר אמר אלקים אליך עשה" (בראשית לא, יז), רק אז עזב יעקב את פדן בדרכו לארץ ישראל.

כך גם כאשר הקב"ה נתן את התורה, הוא שלח את משה רבינו לדבר קודם עם הנשים "כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל" (שמות יט, ו). הוא ביקש קודם את הסכמתן של הנשים ורק אחר-כך פנה אל הגברים.

המושג הזה שלאשה יש דעה שווה לאיש ושיש לכבד את דעתה, לא היה קיים אצל עמים אחרים עד לדורות האחרונים. קו המחשבה הזה שצריך לכבד את רצון הנשים מגיע מתורתנו הקדושה.

עבדים

מתי העולם הנאור הגיע למסקנה שעבדים זהו דבר פסול? רק לפני מאה

וחמישים שנה בערך. עד אז אפילו בארצות הברית שללו את חירותם של מיליוני אנשים, והיה צורך במלחמת אזרחים כדי לשנות את המצב הזה.

מיד ביציאת מצרים, אחרי שהקב"ה הוציא את בני ישראל מ"בית עבדים" הוא ציווה בתורה שאסור לקחת עבד נגד רצונו: "גונב איש ומכרו מות יומת" (שמות כא, טז). זה בעצם מה שהתרחש כל השנים בעולם, חטפו אנשים באפריקה ומכרו אותם באמריקה. אבל יתרה מזו: אפילו עבד שמוכר את עצמו מרצונו הטוב, התורה מצווה שאחרי שש שנים חייבים לשחרר אותו, כי התורה לא רצתה שיהיו עבדים לעולם. כל זה נאמר בתורה לפני יותר 3,330 שנה.

מונוגמיה

כיום מקובל רק בארצות המערב נישואין לאשה אחת בלבד. בעולם הערבי עד היום אנשים מתחתנים עם יותר מאשה אחת.

כבר בתחילת ספר בראשית, בסיפור של הבריאה, התורה אומרת: "על כן יעזוב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד" (בראשית ב, כד). נכון אמנם שהתורה לא אסרה להינשא ליותר מאשה אחת, אבל הפסוק הזה מעניק לנו את ההשקפה של התורה, וכפי שרואים שכך נהגו בפועל אבות העולם. אברהם אבינו התחתן עם אישה אחת וחי איתה עשרות שנים. רק אחרי ששרה ראתה שהיא לא תוכל ללדת ילדים, היא זו שהציעה שאברהם יתחתן עם הגר כדי שהיא תלד ילד עבורו. אבל שרה נשארה להיות אשתו. באותו רגע שזה לא הסתדר, היא נשלחה מהבית על ידי שרה. יצחק אבינו שהיו לו ילדים מאשתו רבקה, מעולם לא התחתן עם אישה אחרת.

(יעקב אבינו בתחילה תכנן להתחתן רק עם רחל, אבל לבן רימה אותו וכך יצא שהוא התחתן גם עם לאה. כאשר רחל ראתה שהיא לא מסוגלת להביא ילדים לעולם, היא הלכה בעקבות הסבתא שרה והציעה את שפחתה ליעקב לאשה, ואז גם לאה נהגה כך. כך יצא שיעקב היה נשוי לארבע נשים, אבל התוכנית המקורית שלו היתה להינשא לרחל בלבד)

גם אצל משה רבינו אנו רואים שהוא היה נשוי רק לצפורה, וכן אהרן הכהן היה נשוי לאשה אחת. כהן גדול על פי ההלכה לא יכול להיות נשוי ליותר מאשה אחת (רמב"ם הל' אסו"ב יז, יב.).

רבותיי, על תרומתם של היהודים לעולם [?] נשאיר לגויים לספר ולדבר על זה, כמו שנאמר: "יהללך זר ולא פיך" (משלי כז, ב.). התפקיד שלנו הוא לספר לעולם מה תרמה היהדות לעולם וכיצד התורה השפיעה על הערכים ועל ההתנהגות של כל אומות העולם במרוצת כל הדורות.